

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

11. Præcepta de Epithalamijs: &c. Oeconomia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

quomodo in laudibus ad ludos attinē-
tibus, temporum proprietates indicimus,
hæmi sanē fortitudinem, veri speciosam ven-
ustatem tribuentes, ætati agrorum fructus,
& bonorum omnium copiam: reliquo autē
tempori, operum vacationem, & laborum
quietem.

Erunt præterea significanda, quæ aliquan-
do accidere temporibus: ut si quis natus sit
diē festo, scilicet Baccanalibus, aut mysterijs,
aut aliquibus publicorum conuentuum so-
lemnibus celebratibus. Hæc enim omnia ar-
gumentum facultatem ad proficquendas laudes
tibi suppeditabunt.

Hinc autem ad ea loca, in quibus natus est
aliquis, veniendum.

Primum quidem ab eo, quod nationem
continet, ad Asiam, ad Europam videlicet:
& hinc rursus explicandum, si natio Græca
sit: vel barbara: si sapientia, aut fortitudine
prædita, vel si aliquid eiusmodi insigne, at-
que præclarum in se habuerit. Deinde ad il-
lud quod continetur, progrediendum, ut que-
nam sit ciuitas, & ipsorum metropolis: aut si
sit ei, quæ primum dignitatis locum obrinet,
in honore proxima, hæmpla, & florens, si
frequenti hominum multitudine referta, si
ingenijs, hæcunda, ac ad virorum virtutem
fertilis, aut si aliquod aliud ciuitatis strenue
factum fuerit. Tum ea, quæ in vrbe conti-
nentur, prosequeris, ex qua familia quis na-
tus sit, quod non ex humili, & abiecta, quod
non ex ignobili, sed ex præclaro genere: ex
quibus auis, & parentibus, quorum laudem
(prout res copiam suppeditauerit) perstrin-
ges.

Ad hæc, ad laudem illius de cuius lauda-
tione agitur, cuiusq; est natalis dies, deueni-
es, quamam sit natura, tum in ijs, quæ ad ani-
mi magnitudinem attinent. Si magnus sit, A-
iaci: si pulcher, & fortis, Achilli similem
dices, si boni, & prudentis consilij, aut iu-
stus, aut moderatus, & temperans fuerit, cõ-
gruentibus personis, Nestori, Themistocli,
Aristidi, Phocioni illum æquiparabis. Si co-
mis, & facilis sit, quod excandescētiã quã-
dam laudabili mansuerudine admistam ha-
bet, & quod ad agendum est efficax. Si autem
paruus sit, ut Tydeus, & Conon.

Expli cabis etiam, qualis sit in ijs, quæ ad
dependam vitam pertinent: si laurus, & ele-
gans sit, si magnificus; qualis in priuatos,
qualis erga ciuitatem, tum liberalitate, tum

cæteris rebus, quæ ad honoris, & gloriæ stu-
dia spectant.

Item si in aliqua scientia sit eminens, ut
in medicina, aut in rhetorica, aut in philoso-
phia, apposite, ut debet laus, qui in his est, in-
ducenda erit, ad quæcumq; horum singula
virtutia videbuntur. Sic enim multiplex, hæmpla,
& copiosa fiet oratio, ut, comprehendere possit,
qualis olim iam fuit, qualis est in præfenti tẽ-
pore, qualemque in postèrum fore consenta-
neum est. In hoc autem cum erimus, nequa-
quam alienum, aut absurdum fuerit, si ram ab
alijs Dijs, quam ab ijs, qui natalibus præfunt,
precibus petierimus, ut præfens vita, atque
futura, melior quam præterita contingat, ac
ut confectis multis temporum spatijs, liceat
ad maturam, hæcilem, fortunatamque sene-
ctutem peruenire. Hæc Dionysius.

P R A E C E P T A D E
Epithalamijs.

Hoc est de orationibus, quæ ad thalamum
perfectis nuptijs recitari sole-
bant.

Œconomia.

C A P V T X I.

Hæc oratio eadem fere est cum nuptiali. *Epithala-
mij partes.*
Exordium à propositione dicendorum.
Prima pars nuptiarum laus obiter percur-
renda.

Secunda laus coniugum, & eius præcipua
capita.

Tertia, Affectus, atque studium ante ma-
trimonium, & diligentia in his nuptijs conciliandis.

Quarta, popularium, atque affinium lætitia
ex isto connubio, ipsarumque nuptiarum ce-
lebritas.

Quinta, Variæ personarum, quæ occurrent
circumstantiæ.

Sexta pars, cohortatio ad mutuam concor-
diam. Sic igitur ille.

Ante Orationem de Natiuitate, id enim
multiplex, hæmpla, & copiosa fiet oratio,
quæ apud thalamum dici consuevit, &
ea, quæ separatim dicuntur, solet attingere:

eademque est cum nuptiali oratione, nisi quod differt tantum tempore, quia perfectis nuptiis hæc recitatur: in reliquis tamen prædictæ orationi penitus respondere videtur, & post nuptias, veluti Hymenæorum loco canitur. Sunt igitur etiam apud Sappho huius formæ dicendi exempla, cum oðæ epithalamij inscriptionem habeant. Verùm quia carminis, & solutæ orationis non eadem tractatio, sed lóge dispar, & diuersa ratio, quoniam sicuti metris, ita etiam mentis notione, & sententijs hæc differunt: hoc pacto hanc itidem orationem cõmodè tractari posse cõfesso, si in exordio statim hoc significaueris, alios quidem hymenæum canere consueuisse, nos verò Hymenæi loco orationem habere, non tibijs, aut citharis, neque ædepol aliquo eiusmodi cantu, sed eorum laudibus, & hymnis, qui patrimonio copulantur.

Post hæc deinceps adducendum erit, quod hominibus existentibus nuptiæ sunt admodum necessariae. Ex his enim vniuersa humani generis conseruatio, propagatioque dependet; & quæcunque alia bona ad nuptias pertinent oratione persequeris.

Deuenies postea ad personas, quæ ad nuptias conuenere, in eisque versantur, & quænam hæc sint, explicabis.

In quo sane de ipsarum genere, de educatione, de corporum pulchritudine, de ætate, quot fortunæ bona habeant, & quodnam earum studium, officiumque sit, differendum erit. Eas præterea diligentiam, vti matrimonium, atque cõiunctio efficeretur, adhibuisse: & quo animo sint nuptiarum causa familiares, itemque alieni, & ciuitas ipsa publicæ, Et matrimonium planè omnibus curæ esse, ab omnibusque summo studio coli: & nuptias cuiuspiam frequenti virorum, mulierumque conuentui, & calendarum celebrationi, & ciuitatis solemnæ festo similes existere.

Quemadmodum autem in nuptialibus, post reliqua illud inspicere dignum putamus, vti si ex eadem patria, si ex eodem genere: ita in his quoque eiusmodi orationis partem nõ minimi faciendam esse duces.

Post laudes verò, & laudationes cohortatio quædam nuptias celebrantibus accedat ad mutuam inter se studium exercendum, ac ad vnum, idemque sentiendum.

Eo maxime autem, quod plurima bona ex huiusmodi cõcordia, & amore, necessario cõtingant, ab vniuersali materia, ad singularè,

propriamque orationem trahes: videlicet, quod concordia omnibus hominibus est bonorũ dux, quod ab ea omnibus maxima commoda proueniunt, incredibiles utilitates proficiuntur, & potissimè matrimonio coniunctis.

Ad quod comprobandum, si a celebri vltu non abhorreere volueris, illud Homeri scitè dictum tibi adducendum erit, nullum maius bonum quam dum vir, & vxor concordet, & idem sentientes, ædes habitent: Quanto ob eam rem inimici dolore, quantaque amici voluptate afficiantur.

Postremo precibus vteris, vt quam primũ liberi procreentur, ac in lucem edantur; quorum nuptias inspicere, Hymenæum canere, & eiusmodi orationũ cõficiendarũ materiam, occasionemque; rursus habere valeamus.

De laudatione funebri.

CAPVT XII.

Antiquum est orationis genus laudationis funebri, de cuius ritus origine, extat elegans dissertatio apud Dionyuum Halicarnassensem.

Vtrum (inquit) Valerius, primus hunc morem apud Romanos instituerit, an institutum à Regibus sequutus fuerit, certo affirmare non possum.

Quod tamen hoc sit Romanorum verus inuentum, in funere illustrium virorum, virtutes eorum laudari, neque à Græcis primum institutum fuerit, ex communis historię scriptis didici, quæ tam vetustissimi poetæ, quæ celeberrimi historici prodiderunt.

Nam certamina quidem funebria in honorem clarorum virorum gymnica, & equestria, à necessarijs facta tradunt, vt ab Achille in Patrocli, & multò ante ab Hercule, in Pelopis funere.

Hos tamen publicè laudatos nulli prodiderunt, præter Athenienses tragicos, qui civitati suæ assentantes, Theseo Argiuos sepelienti hoc quoque fabulosè attribuerunt. Sero enim Athenienses legitimis funeris ritibus hanc laudationem funebrem reddiderunt, siue ab alijs qui ad Artemisium, & Salamina, & Plataas pro patria occubuerant, initium duxerint, siue etiam à rebus gestis in campis

Mar-

Orationis funebri orsus. Vide superius laudationem personam. Oratio funebri orsus antequam.

Oratio funebri orsus.

Epi-